

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Garibaldo, Vel Gaubaldo Episcopo Ratisbonensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

EX VARIIS.

Quo in exercitorum genere tantum profecit, ut summæ humilitatis monachum tandem professus; Hindulphum, qui relicto Treverensi Episcopatu solitariam vitam assumpserat, secutus, cum eo divinarum rerum contemplationi vacarit.

2 Profectus deinde in Bavariam, Evangelium Christi prædicavit: indeque Dei monitu digressus ad Rhenum, cognovit Adelrici Ottichonis Ducis filiam oculis captam in lucem prodixisse, quam patris, qui eam e medio tollere nitebatur, insidiis subtractam, atque in fide instructam et lavacrum regenerationis flagrantem baptizavit, et virtute nominis Christi sanavit, Ottiliæ nomen ei imponens.

S. Ottiliam baptizat.

3 Post hæc reversus in Bavariam Erhardus, miraculis illustris, quem diu ardenti desiderio expectaverat, extremum clausit diem. Ejus corpus Ratisbonæ in inferiori monialium monasterio conditum est: cujus sepulchrum multis quoque claruit miraculis, quod cum B. Wolfgangus pro more visitaret, apparuit ei quodam tempore S. Erhardus, locum et ædem sui sepulchri vite dissolutione deonestari a monialibus conquestus: qua re motus S. Wolfgangus arctiorem vivendi rationem ibidem restituit.

Post mortem claret miraculis.

S. Wolfgango apparet.

a Eadem fere habentur in Breviario Herbipolensi, in quo hoc die de S. Erardo commemoratio cum nona Lectione.

DE S. GARIBALDO, VEL GAUBALDO EPISCOPO RATISBONENSI.

CIRCA ANN.
DCCCLII.
VIII JANUARI.

Reginoburgum illustris Germaniæ civitas, vulgo nunc Ratisbona, olim Reginum, et Regina castra, ad Danubium contra Regini annis confluentem sita; an proprios olim Antistites habuerit, quo tempore Romanis Rætiae ac Noricum parebant, non constat. Nam qui atis memoratur Paulinus, is Tiburniæ Norici mediterranei urbe Episcopus fuit. Postquam ad Christi religionem Boii, sive Bajoarii, qui nunc Bavari dicuntur, conversi sunt, provinciam, inquit Othlonus Fuldensis lib. 1, vitæ S. Bonifacii, quam v Junii dabimus, Otilone Duce consentiente, in quatuor divisit S. Bonifacius parochias, tresque magnarum virtutum viros eis præfecit, quos ordinatione facta in Episcopalem gradum sublimavit. Quorum primus nomine Joannes, in oppido quod dicitur Saltzburg, Cathedralam Episcopalem suscepit. Secundus Erimburtus, in Friginsensi Ecclesia regimen Pontificale subiit. Tertius Gowibolt, in Ratisponensi civitate, quæ metropolis Bagoariæ est, Pontifex constituitur. Vivalus quoque (aliis Vivilus, et Vivilo) a Præsule Apostolico jam ordinatus, Pataviensi Ecclesiæ prælatus est: sed ejus parochia, quæ quarta erat, a S. Bonifacio, sicut cetera, dividebatur.

S. Garibaldus primus Ratisbonæ Episcopus.

Varie ejus scriptum nomen.

2 Primis igitur in serie Ratisbonensium Episcoporum Garibaldus censetur, qui et Gaubaldus, Gæbaldus, Gaibaldus, Gariobaldus, Heribaldus, Gariovaldus; Othlono, ut diximus, Gowibolt, S. Willibaldo in ejusdem Bonifacii vita Gaibald, et in alio ms. Goibalch, in alio Gaibalt. Nam, ut recte tom. 2, Bavariæ sanctæ Raderus, in nulla re ita librariorum manus vacillare solent, atque in exprimentis nominibus, præsertim raris, antiquis, et desitis, quæ sæpe aliter populus, aliter scholæ, aliter scriptores edebant. Hunc autem idem Raderus et Hundius in Metropoli Sanctum quidem appellant, sed natalem ejus non produnt. At Martyrologium Germanicum viii Januarii ista habet: Item S. Heribaldi Episcopi Ratisbonensis et Confessoris. Et Carthusiani Colonienses in Addit. ad Usuardum: Eodem die SS. Erhardi et Heribaldi Pontificum Ratisponensium et Confessorum.

Quando Episcopus sit creatus.

3 Constitutus est Ratisbonæ Episcopus Garibaldus anno Christi DCCXXXIX, ut patet ex epistola S. Gregorii III, Papæ ad Bonifacium, qua probat quod Bajoariam in quatuor Episcopatus divisit. Ea vero data est iv Kal. Novembr. Leonis Isaurici an. XXIII, Constantini ejus filii XX, Indict. viii, jam inchoata. Unde corrigas quod lib. 1, Miraculorum S. Emmerami cap. 1, scribit Arnolfus, id post Caroli Martelli mortem accidisse, cum is demum an. DCCXXII, decesserit. Qua de re iterum agemus in S. Bonifacii vita, et in S. Gregorii III, die xxviii Novembris. Sedem Episcopalem habuit ecclesiam S. Emmerani, ut Hundius tradit; sicut plerique, inquit, Episcopatus primo in monasteriis cœperunt. Deinceps Cathedralis alia constructa basilica est, quæ S. Petro dicata.

4 S. Emmerami reliquias refodit ornatusque re-

condidit Garibaldus, quod ita Arnolfus loco citato commemorat: Gaubaldus dum sibi credita foret, neonon adaugeret ovilia, inter cetera quæ bene disposuit et ordinavit, consilium iniit cum Clero, quo sepulchrum aperiret B. Emmeramno. Quod crebris miraculis fieri debere clamitantibus, communis omnium comprobavit assensus. Quid plura? Die statuto translationis et elevationis cunctorum vota concurrunt: ad laudes Martyris tanto tempore inter mortales sub negligentia quiescentis, innumera sexus utriusque turba confluerat. Ad ea, quæ sæpe audierant, Martyris beneficia clarius videnda, festinant emecti; novis interesse gaudiis properant universi. Demum electi Sacerdotes cum Diaconibus, ac aliis ad aperiendum sepulchrum necessariis, populum extra ecclesiam ejecerant, et ostia intro seris munierunt. Cumque tremebunda religione a sepulchro humum resolvissent, nec non etiam lapidem superpositum a parte dextra in lavam submovissent, mensura tantum quasi palmi et semis; timor super omnes irruit, ita ut præ pavore nimio laborantium manus a lapide laberentur. Ex quo terrore percussi, viribusque dissoluti in terram ceciderunt. Unus autem ex illis qui a dextris astabat, pectus lapidi supponens tam diu solus hunc, cum esset ingens, haud sua validudine, sustentabat, quousque ceteri posse resumerent, et succurrendo manus ad incepta consererent. Tunc tanta celeritate et securitate amoverunt, ac si in se gravitatis pondus minime haberet. Quid vero hoc trifario miraculo insinuat? nisi quod propheticæ ore prædicatur. Mirabilis Deus in Sanctis suis: Deus Israel ipse dabit virtutem et fortitudinem. Ob reverentiam enim sui Martyris virtus Altissimi hos terribiliter stravit, sed ad ejus laudes in pristinas vires mirabiliter restauravit. Tertio uni sacris cineribus famulanti concessit fortitudinis munus ad gloriam nominis sui, qui est trinus et unus. Pro quo triplicato signo Sacerdotes venerandi gratias agentes almæ Trinitati, cum magno Cleri populi tripudio incomparabilem purpurati corporis thesaurum tumulo, quo eatenus reconditus erat, auferentes, in monumentum novum venerabilissime transtulerunt; quod ad id satis accurate jam paraverunt. In quo Principes auri laminas et argenti, apparatus pulcherrimo fecerunt affigi, easque gemmarum ordine vario distingui. Hæc ibi. De hac translatione plenius xxii Septembris, quo die S. Emmeramnus colitur.

Transtulit corpus S. Emmerami.

5 Præfuit Garibaldus annis xiii, inquit Hundius, sed secundum Chronica S. Haymerani XXII. At Tritheimius supra xl annos ei tribuit. Ita enim scribit lib. 4, de viris illustribus ord. S. Benedicti cap. 220. Gaibaldus monachus et discipulus S. Bonifacii Martyris Moguntini, et Ratisponensis primus Episcopus, Doctor et prædicator insignis, tam honestate morum, quam scientia scripturarum præclarus, ad Christum multos sua prædicatione convertit. Clariit anno Domini 780.

Quamdiu sederit.

6 Meminerunt

Quide eo scri-
pserunt.

6 Meminerunt Garibaldi præter citatos, Velserus rer. Boic. lib. 3. Roderus to. 2, Bavariæ sanctæ, qui Hundium secutus obiisse ait an. mcccii, et ad D. Emmerrami humatum. Nicolaus Serarius in Moguntiacis Notat. 28, ad vitam S. Bonifacii. Joannes Aventinus lib. 3, Annal. Boior. Philippus Ferrarius in Topogra-

phia Martyrol. Romani. Gewoldus in Addit. ad Hundium. Andreas Braunerus tom. 1, Annal. Boior. lib. 3, Arnolphus ante citatus, in vita S. Wolfgangi, ubi isthæc habet: In primis præfuit Dominus Gaubaldus, vir sanctus et religiosus, sub quo corpus B. Emmerrami vere Martyris et Episcopus translatum est, etc.

EX VARIIS.

DE S. WULSINO, SIVE VULSIO EPISCOPO SCHIREBURNENSI.

AN. CR.
CMLXXXIII.
VIII JANUARI.
S. Wulsini na-
talis.

Wulsinus, sive Wlsinus, Wulsinus, Vul-
fius, Vultius, Wlsinus, Ulsius, Vulsius,
Wlsius, Schireburnensis in Anglia Epi-
scopus, vi Id. Januar. in cælum migravit;
quo Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino :
Schirburniæ in Anglia S. Wulsini Episcopi et Confes-
soris. Martyrologium Anglicanum xxvi Septemb. eum
refert, et solum Abbatem nominat, uti et Ferrarius.

Schireburna
oppidum.

2 Est nunc Schireburnia, (quod Fontem clarum
sonat,) alias Sherbona, oppidum frequens, et lanificio
celebre in Comitatu Dorcestrensi; at Willielmi Mal-
mesburiensis ætate, ut ipse scribit lib. 2, de gestis Pon-
tificum Anglor. viculus erat nec habitantium frequen-
tia, nec positionis gratia suavis; in quo mirandum et
pæne pudendum Sædem Episcopalem per tot durasse
secula. Primus isthæc sedit S. Aldelmus, cujus vitam
dabimus xxv Maii. Translata deinde Sarisburiam Ca-
thædra est, Willielmi Normanni temporibus.

Vita S. Wul-
sini,

3 Breve S. Wulsini vitam dabimus ex Joanne Cap-
gravo, tum quædam ex Malmesburiensi lib. 2, de gestis
Pontif. Anglorum subjungemus. Agunt de eo Mattheus
Westmonasteriensis, Nicolaus Harpsfeldius seculo 10,
cap. 9, et seculo 11, cap. 16. Arnoldus Wion Append. ad
lib. 3, Ligni vitæ. Godwinus, qui egregie hallucinatur
dum ann. 958 migrasse scribit e vita, an. 940, ad
Episcopatum evehum : cum an. 958, a S. Dunstano
Episcopo tum Londinensi, et Rege Edguro, Abbas West-
monasteriensis constitutus sit; Episcopus vero non nisi
tempore Ethelredi Regis, qui an. 978 coronatus est.
Videtur series Episcoporum Schireburnensium pertur-
bata, dum post S. Wulsinum collocatur Alfwoldus, qui
præcessisse videtur, cum Florentius Wigorniensis scribat
eum an. 978 defunctum, eodem nimirum quo regnum au-
spicatus est Ethelredus. Non dubium quin multa in Epi-
scopatu acerba perpessus sit Wulsinus, cum sub initia
regni Ethelredi, Portlandia et maritima Dorcestensium
provincia, a Danis piratis sæpius vastata sint : nec potue-
rit optimum pastorem non graviter affligere sui gregis
calamitas.

atlas.

VITA EX JOAN. CAPGRAVIO.

a
S. Wulsini ge-
nus, institutio.

Sanctum a enim Wlsinum claris natalibus Londoni-
ensis natum, et a parentibus diligenter educatum, in
puerilem florem provehctum Domino Jesu Christo pa-
rentes statuunt offerendum. Lucet enim sub ipsius
urbis mœnibus b S. Petri cœnobium, nunc Westmo-
nasterium dictum, in quo eum monachum factum
perpetuo tradunt Domino famulandum. Excursa au-
tem pueritia ad gradum Sacerdotalem susceptus ma-
turo ævo et moribus clarum sanctitatis speculum
effulsit. Contra humani generis inimicum vigiliis de-
certabat et orationibus, corpus jejuniis castigans :
cupiditates seculi cœlestibus desideriis contempsit :
et omnes animi motus et corporis, omni vigilantia et
cura servavit. Humilitate dejectus, fraterna servi-
tute devotus, caritate repletus, lectionibus non solum
insistere, sed etiam lecta confratribus exponere,
piaque exhortatione ad omnem virtutem eos accen-
dere, et Christo lucrifacere consuevit.

c d
Fili Abbas.

2 Favore tandem c S. Dunstani Episcopi d Rex
Edgarus Wlsinum præfecit eidem monasterio. Quan-

tum enim pro salute multorum invigilaverit, et contra
Dominici gregis adversarium insurrexerit, quale
exemplum doctrinæ suæ et vitæ omnibus exhibuerit,
quis digne explicare sufficit?

3 Rex tandem e Ethelredus, Edgari filius, Ecclesiæ
Scireburnensi, favore populi et electione Cleri, eum
præfici fecit in Pastorem. Erat enim refugium pau-
perum, oculos cæcorum, pes debilium, baculus infir-
morum, cibus esurientium, vestis nudorum, et red-
emptio reorum. Quadragesimali tempore inclusus
cœnobiali claustro, et mundi tumultu exuto, simpli-
citer cum monachis mansit, jejuniis, contemplationi
et lacrymis vacans. In cœna vero Domini de cubiculo
egressus chrisma confecit, docens et benedicens popu-
lum. Peracto Paschali sacramento diocesim suam
Evangelizando visitavit. Sollicitus vero illud anti-
quitus nobile triumphum Schireburniæ, non solum
emendare, augmentare, provehere, studuit, verum
etiam perpetua pace stabilire. Æterni namque ana-
thematis mucrone percussit omnem lupum ipsius
domus inimicum ovile Christi lacerantem, vexan-
tem, aut dispergentem.

4 Quinto vero Episcopatus sui anno, exacto boni
dispensatoris ministerio, decidit in languorem, et
cum eo miles quidam suis nomine f Egelwius sibi
semper fidissimus. Is audita Domini sui infirmitate,
dolore intrinsecus tactus, nuntium mittit, qui quærat
si nam spes esset validitudinis suæ. Episcopus enim
ad nuntium dixit : Refer celerius, inquit, domino tuo,
ut dispositis rebus omni cura præparet se : quia cras
mecum proficiscetur ad æterni Regis curiam, ubi
fidelis servitii a communi Domino recipiat mercedem
suam. Illo autem abeunte, Episcopus præsentem fra-
tres tali voce affari coepit : Hoc carissimi mei, pa-
terna caritate, rogo, servate; hunc fidelem nostrum,
ad Deum mecum migraturum, meum funus præsto-
lando, mecum ad Scireburniam deferri et sepeliri
faciatis; ut qui mihi devotus in præsentem vitam semper
fuit, in morte etiam et in pace assit perpetua.

5 Lugebat plurimum inter ceteros Sacerdos qui-
dam sancto Præsuli merito sanctitatis familiaris, ac
secretorum suorum conscius, nomine Wlricus. Cui
sanctus Episcopus compatiens, et quasi jam solutus,
et in cœlo positus, fiducialiter loquens dixit : Noli
flere, inquit, frater carissime, quia vado ad gaudium
Domini mei vocantis me. Confide potius et crede quia
huic a duodecimo transitus mei anno ac deinceps,
recordatus Dominus bonitatis suæ, misericordias suas
mecum miraculorum attestacione ostendet, plebem
suam gratiæ suæ revelatione in me visitabit : ut sicut
de transitu meo dolore affecti estis, ita tunc superno
respectu gaudeatis. His diebus elevatis in cælum ocu-
lis, in admirabile B. Stephani. erupit præconium
dicens : Ecce video cœlos apertos, et Jesum stantem
a dextris Dei. Et in hac voce vi Idus Januarii in
manu Domini efflavit spiritum suum.

a Hinc colligi videtur Auctoris Præfationem fuisse præfixam,
quam omiserit Capgravius.

b De hoc cœnobio, magnificentius a S. Eduardo Confessore res-
taurato, ægimus in ejus vita v Januarii cap. 4, 3, 6.

c Id anno 938, accidisse Malmesburiensis testatur. S. Dunstani
vitam dabimus xix Maii.

d Anno demum 939, totius Angliæ imperium nactus est Ead-
garus

c
Creatur Epi-
scopus.

Ejus in omnes
liberalitas.
Quadragesi-
male jeju-
nium.

Sollicitudo
Ecclesiæ.

f
Prædicat
suam et cu-
jusdam Nobi-
tis mortem.

Jubet eum se-
cum sepeliri.

Prædicat se
miracula post
facturum.

Mortitur Je-
sum videns.